

**Eläketurvakeskuksen
vuosikertomus**

2015

Toimitusjohtajan katsaus 2015

Vuotta 2015 leimasi eläkeuudistuksen valmistelu. Sosiaali- ja terveysministeriön johdolla valmisteltiin uudistuksen toteuttamiseen tarvittavat hallituksen esitykset. Eläketurvakeskuksen asiantuntijat osallistuivat esitysten valmisteluun tuomalla mukaan eläkealan näkemyksiä ja tekemällä erilaisia laskelmia, arvioita ja selvityksiä.

Valmistelutyö eteni hallitusti ja nopeasti. Tämä mahdollisti esitysten kitkattoman ja sujuvan käsittelyn eduskunnassa. Lait hyväksyttiin eduskunnassa syksyllä 2015, ja presidentti vahvisti lait heti vuodenvaihteen jälkeen.

Samanaikaisesti lakiesitysten käsittelyn kanssa Eläketurvakeskuksessa valmisteltiin suosituksia lain tulkinnoista ja suunniteltiin tarvittavaa koulutusta. Tulkintasuosituksia tarvitaan paitsi yhtenäisen käytännön edistämiseksi, myös tietojärjestelmämuutoksissa tarvittavien määrittelyjen tekemisessä.

Eläkeuudistus on tietojärjestelmien kannalta suuri ponnistus. Tarvittavien muutostyö käynnistet-

tiin yhteistyössä eläkevakuuttajien ja Arek Oy:n kanssa. Muutokset on tehtävä tiukalla aikataululla, mutta samalla myös huolella, koska uudistuksen pitää toimia myös käytännössä vuoden 2017 alusta. Tietojärjestelmätöille kaavailut aikataulut näyttävät pitävän, ja myös töille alun perin arvioitu budjetti näyttäisi pitävän.

Eläkeuudistus vaatii myös tehostettua kansalaisviestintää. Viestinnän yksityiskohtaisempi suunnittelu tapahtuu vuoden 2016 aikana, mutta suunnittelua varten tarvittavaa aineistoa koottiin jo vuoden 2015 aikana. Sen perusteella näyttäisi siltä, että uudistuksen viestinnässä tulisi keskittyä kertomaan eläketurvan peruseriaatteista ja siitä, mitä uudistus henkilökohtaisella tasolla merkitsee eikä niinkään järjestelmätason muutosten korostamiseen.

Digitalisointi eteni

Julkisen sektorin merkittävät tietojärjestelmä-hankkeet tulorekisteri ja kansallinen palveluarkkitehtuuri jatkuivat vuonna 2015. Työeläkeala on organisoinut oman valmistelutyönsä tulorekisterihankkeen yhteydessä valtion hanketta vastaa-

Kuva: Karoliina Paatos

vasti. Eläketurvakeskus osallistui tähän työhön sen kaikilla osa-alueilla ja oli myös koordinoimassa alan näkemyksiä valtionhallinnon suuntaan.

Työeläkeala on tietyin reunaehdoin sitoutunut olemaan mukana tulorekisterissä palkkatietojen hyödyntäjänä vuonna 2019 ja etuuksien maksettujen ilmoittajana vuonna 2020. Olennaisin reunaehto on, että tulorekisteri tavoitteensa mukaisesti vähentää työnantajien hallinnollista taakkaa palkkatietojen ilmoittamisessa. Tässä onnistutaan, jos kaikki osapuolet näkevät tavoitteen yhteisenä ja ovat tarvittaessa valmiita joustamaan omista totutuista toimintatavoistaan.

Eläketurvakeskuksen omien palveluprosessien digitalisointi jatkui. Suurimmat panostukset kohdistuivat työnantajan vakuuttamisvelvollisuuden valvonnan ja lähetettyjen työntekijöiden tietojärjestelmiin. Tavoitteena on prosessien tehostaminen ja aikaa vievien manuaalikäsitteilyjen vähentäminen.

Asiakastyytyväisyys parani

Eläketurvakeskus teetti syksyllä joka toinen vuosi uusittavan laajan asiakastyytyväisyystutkimuk-

sen. Arviot ETK:sta ja sen palveluista paranivat kokonaisuutena jälleen hieman, ja kokonaistulos nousi erinomaiselle tasolle. Arvosana viimeisimmälle asiointille ETK:ssa nousi 4,12:sta 4,25:een asteikolla 1–5.

Asteittaista positiivista muutosta tapahtui lähes kaikkien väittämien kohdalla, mutta myös toisen suuntaista kehitystä oli, erityisesti jos tarkastellaan joitakin vastaajaryhmiä erikseen. ETK kehittää toimintaansa tulosten ja saadun avopalautteen perusteella.

Strategiaan määräaikaishuolto

Eläketurvakeskuksen nykyinen strategia kohdistuu vuosiin 2011–16. Uutta strategiaa valmistettiin vuoden aikana. Puhuimme strategian määräaikaishuollosta, koska sidosryhmä- ja asiakas kuulemisen perusteella ei nähty tarvetta suuriin muutoksiin strategian peruslinjauksissa tai Eläketurvakeskuksen rooleissa.

Eläkepolitiikan osalta Eläketurvakeskus on edelleenkin asiantuntijatiedon tuottaja, ei eläkepolitiikasta päättäjä. Toimeenpanossa ensisijaisia toimijoita ovat työeläkevakuuttajat, Eläketurva-

keskus koordinoi ja vastaa eräistä yhteisesti hoidettavista asioista.

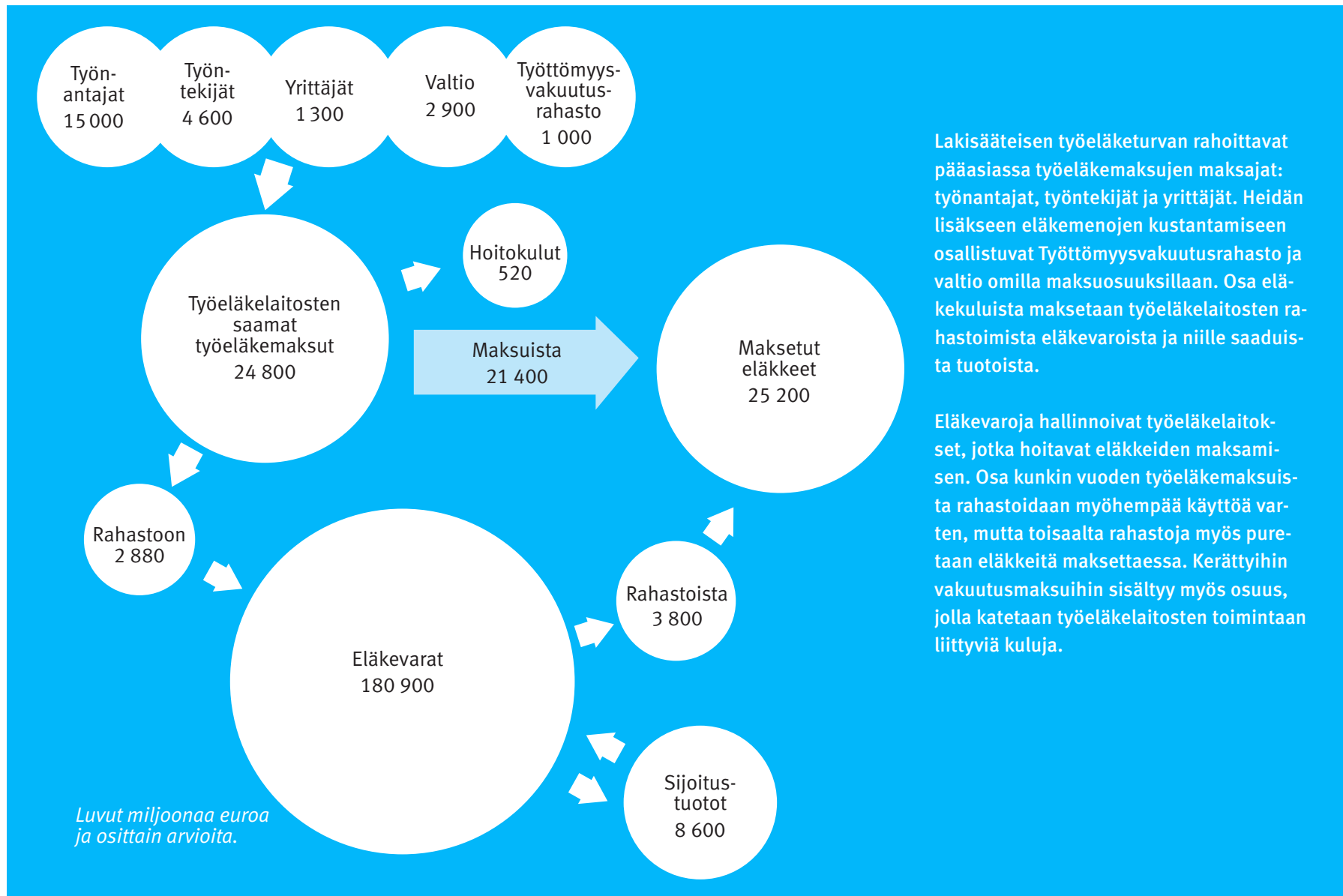
Uusittu strategia hyväksyttiin hallituksessa maaliskuussa 2016. Sille annettiin nimeksi ”Eläketieto eläväksi, palvelut paikalleen”. Nimellä haluttiin kuvata tarvetta saada eläkkeitä koskevan tieto esiin ja ymmärretyksi ja toisaalta viitata digitalisaation tuomiin mahdollisuuksiin työeläkepalvelujen parantamisessa ja tehostamisessa.

ETK:lle määriteltiin nyt ensi kertaa oma, työeläketurvian visiosta erillinen visio. Se kuuluu ”Meiltä kysytään, meihin luotetaan”. Nopeasti muuttuvassa ympäristössä vision toteutuminen edellyttää meiltä jatkuvaa valppautta ja laadukasta toimintaa.

Kiitän Eläketurvakeskuksen henkilöstöä hyvin tehdystä työstä. Kiitän myös ETK:n edustajistoa ja hallitusta panoksesta työeläketurvian ja Eläketurvakeskuksen hyväksi.

Jukka Rantala

Työeläkerahan kiertokulku 2015

Lakisääteisen työeläketurvan rahoittavat pääasiassa työeläkemaksujen maksajat: työnantajat, työntekijät ja yrittäjät. Heidän lisäksi eläkemenojen kustantamiseen osallistuvat Työttömyysvakuutusrahasto ja valtio omilla maksuosuuksillaan. Osa eläkekuluista maksetaan työeläkelaitosten rahastoimista eläkevaroista ja niille saaduista tuotoista.

Eläkevaroja hallinnoivat työeläkelaitokset, jotka hoitavat eläkkeiden maksamisen. Osa kunkin vuoden työeläkemaksuista rahastoidaan myöhempää käyttöä varten, mutta toisaalta rahastoja myös puretaan eläkkeitä maksettaessa. Kerättyihin vakuutusmaksuihin sisältyy myös osuus, jolla katetaan työeläkelaitosten toimintaan liittyviä kuluja.

Henkilöstö

Eläketurvakeskuksen palveluksessa oli vuoden 2015 lopussa 355 henkilöä. Heistä 92 prosenttia työskenteli vakinaisissa tehtävissä. Henkilöstön vaihtuvuus oli 4,2 prosenttia mukaan lukien eläkkeelle jääneet. Vanhuuseläkkeelle etk:laiset jäivät keskimäärin 64,4 vuoden iässä. Naisia etk:laisista oli 76 prosenttia.

Hyvinvoiva henkilöstö

Vuosi 2015 oli työterveyshuollossa Kuntoon! -teemavuosi. Kaikki kiinnostuneet työntekijät saivat aktiivisuusrannekkeet ja kannustusta omaehtoiseen itsensä kehittämiseen. Pitkäjänteiset työhyvinvointipanostukset ovat kantaneet hedelmää, ja sairauspoissaolot ovat vähentyneet jo viidettä vuotta peräkkäin. Erityisesti tuki- ja liikuntaelinsairauksien aiheuttamien poissaoloapäivien määrä on vähentynyt merkittävästi. Vuoden 2015 sairauspoissaoloprosentti oli 3,2.

Henkilöstön hyvinvointiin satsattiin myös tarjoamalla liikunta- ja kulttuuriseteleitä sekä yhteistä harrastus- ja virkistystoimintaa. Vuotuiset tapahtumat, kuten liikuntailtapäivä, perhe-

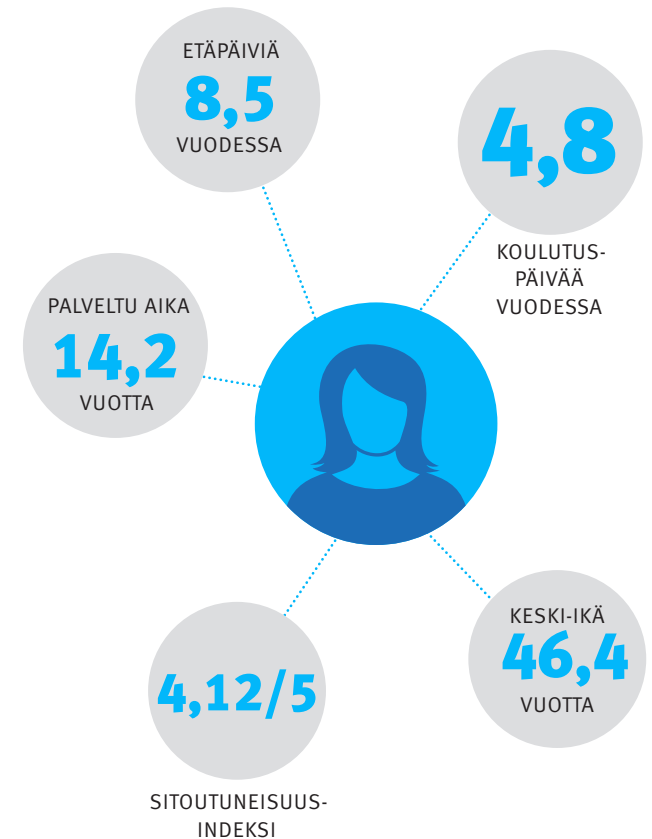
päivä ja pikkujoulut keräsivät sankoin joukoin etk:laisia yhteen.

Etätyöpäivien määrä kasvanut

Tietojärjestelmien kehittämisen myötä manuaalisen työn määrä on vähentynyt edelleen. Työn painopiste on siirtynyt työeläkkeiden asiantuntijutta vaativaan työhön. Etätyömahdollisuuksia on lisätty ja yhä useampi etk:lainen tekee säännöllisesti etätöitä. Vuonna 2015 etätöitä teki jo puolet etk:laisista, kun vuotta aiemmin noin joka kolmas teki etäpäiviä.

Reilua peliä ETK:ssa

Vuonna 2015 ETK:ssa uudistettiin varhaisen tuen malli eli Reilu peli -opas, joka julkaistiin alkuvuodesta 2016. Oppaassa tehdään selväksi talon pelisäännöt puheeksi ottamisesta ja palautteen annosta sekä toimintamallit kiusaamisesta ja muista ongelmatilanteista havainnollistavien esimerkkien kautta. Yhteisesti sovitut menettelytavat helpottavat asioihin puuttumista ja vahvistavat yhdenvertaisuuden kokemusta.

Syksyllä 2015 tehdyssä henkilöstötutkimuksessa ETK sai erinomaisia arvioita. Valtaosa tuloksista oli kohentunut vuodesta 2013. Tutkimusyhtiö Promenade Research/HR4 Oy:n asiantuntijatyön vertailuaineistoon verrattuna ETK:n tulokset olivat Suomessa jopa poikkeuksellisen hyvät.

Erityisesti henkilöstön hyvinvoinnista huolehtiminen ja tyytyväisyys sisäiseen viestintään olivat korkealla tasolla. Kehitettävää löytyi eniten työn organisoinnista, vaikutusmahdollisuuksista omaan työhön sekä hyvien työsuoritusten huomioimisesta.

Toimintakertomus 2015

Toimintaympäristö

Suomen talouden heikko tilanne jatkui vuonna 2015. Työllisyyskehitys oli vaatimatonta. Julkisen talouden alijäämät ja velkaantuminen heijastuivat keväällä aloittaneen pääministeri Juha Sipilän hallituksen ohjelmaan säästötoimenpiteinä.

Työurien pituutta mittaavassa työllisen ajan odotteessa ei tapahtunut myönteistä kehitystä ja eläkkeelle siirtymisiin odote laski hieman. Vanhuuseläkkeelle siirtyminen lisääntyi, erityisesti 63 vuoden iässä. Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyminen väheni edelleen.

Vuoden aikana valmisteltiin sosiaali- ja terveysministeriön johdolla vuoden 2017 alusta voimaan tulevan työeläkeuudistuksen toteuttamiseen tarvittavat hallituksen esitykset keskeisten työmarkkinajärjestöjen syksyllä 2014 solmiman sopimuksen pohjalta. Esitys käsiteltiin eduskunnassa syksyllä ja hyväksyttiin vuoden lopussa.

Työmarkkinajärjestöt neuvottelivat keväästä lähtien useaan otteeseen yhteiskuntasopimuksista, jolla yksikkötyökustannuksia alennettaisiin. Neuvotteluissa oli esillä työeläkemaksun taso ja maksuosuuksien uudelleen jakaminen työnantajan ja työntekijän kesken.

Eläketurvakeskuksen toiminta

Vuoden 2017 työeläkeuudistuksen toteuttavan hallituksen esityksen tueksi tuotettiin useita muistioita, selvityksiä ja laskelmia. Vuoden 2017 uudistuksen vaikutuksista ja hallituksen esityksen vaikutuksista julkaistiin kaksi kattavaa laskelmaa, ensimmäinen vuoden alussa, toinen hallituksen esityksen valmistuttua syksyllä. Jälkimmäisestä tehtiin myös englanninkielinen tiivis raportti.

Uudistuksen 2017 toimeenpanoon tarvittavien tietojärjestelmämuutosten määrittely, toteutus ja testaus käynnistyivät yhteistyössä eläkevaikuttajien ja Arek Oy:n kanssa. Muutokset otetaan käyttöön vaiheittain.

Alun perin eläkeuudistuksen neuvottelujen seuranta ja valmistuneiden selvitysten julkaisemista varten perustettu Eläkeuudistus.fi-nettisivusto mukautettiin yleisinformaation suuntaan.

Eläketurvakeskuksen tilastotoimesta toteutettiin ulkoinen arviointi. Tilastojen tuotanto arvioitiin tehokkaaksi ja laatu hyväksi. Arvioijat esittivät myös kehittämisehdotuksia, joiden toteuttamisesta tehtiin suunnitelmat. Eläketurvakeskuksen julkaisuutoimintaa uudistettiin vähentämällä jul-

kaisusarjojen lukumäärää ja solmimalla kansalliskirjaston kanssa sopimus julkaisujen pysyvää sähköisestä arkistoinnista.

Eläketurvakeskuksen tuottama asiantuntija- ja eläketieto levisi sosiaalisessa mediassa mm. SlideSharen ja Twitterin avulla. Eläketutka.fi -blogisivuston lukijamäärät kolminkertaistuivat vuoden aikana. Lisäksi valmisteltiin Etk.fi-sivuston teknistä uudistusta.

Kansalaisten käsityksiä eläketurvasta selvitettiin verkkoavoriihen avulla. Saatua aineistoa hyödynnettiin eläkeuudistuksen viestintää suunniteltaessa. Luottamus eläketurvaan -tutkimus antoi niin ikään perusteita eläketurvan periaatteista viestimisen vahvistamiselle.

Eläketurvakeskus osallistui valtiovarainministeriön vetämään tulorekisterihankkeeseen ja sen taustatyöhön työeläkealalla. Tulorekisterin tavoitteena on vähentää työnantajien hallinnollista taakkaa. Työeläkeala on sitoutunut olemaan mukana tulorekisterissä palkkatietojen hyödyntäjänä hankkeen 1. vaiheessa 2019 ja etuuksien maksutietojen ilmoittajana 2020.

Tietojärjestelmäinvestointeja suunnattiin erityisesti vakuuttamisen valvontaan. TyEL-valvonnan uudistetusta tietojärjestelmästä otettiin käyttöön ensimmäisenä ajantasaisen, toimialakohtaisen massavalvonnan järjestelmä maaliskuussa 2015. Uusi tietojärjestelmä otettiin kokonaisuudessaan käyttöön maaliskuussa 2016.

Lähetettyjen työntekijöiden todistusten käsittelyssä otettiin käyttöön automaattikäsittely sekä ulkoinen postituspalvelu.

Eläketurvakeskuksen tietojärjestelmien ylläpito kilpailutettiin. Kilpailutuksen seurauksena siirryttiin yhteen ylläpitotoimittajaan monitoimitajamallin sijasta. Vuoden lopussa tapahtuneen siirron valmistelun takia suunniteltuja ylläpitoitöitä vähennettiin syksyllä 2015.

Eläketurvakeskus valmisteli vuoden 2015 aikana strategian päivitystä. Sitä varten haastateltiin laajasti sidosryhmiä ja henkilöstön oli mahdollista osallistua strategian tekoon eri tavoin. Uusittu strategia ”Eläketieto eläväksi, palvelut paikalleen” hyväksyttiin hallituksessa 9.3.2016.

Taloudellinen kehitys

Eläketurvakeskus perii tuottamistaan palveluista toimintokohtaisia palvelumaksuja. Eläkelai-

tokset vastaavat vakuuttamiensa palkkasummi- en perusteella Eläketurvakeskuksen kustannuk- sista siltä osin, kun Eläketurvakeskuksen saamat toimintokohtaiset palvelumaksut ja muut tuotot eivät riitä niitä kattamaan. Eläkelaitosten kus- tannusosuutta määritettäessä otetaan huomioon riittävä ylite Eläketurvakeskuksen maksuvalmi- uden turvaamiseksi.

Työeläkemaksuun sisältyvällä kustannusosu- della katettiin Eläketurvakeskuksen vuoden 2015 kuluista 38,3 milj. euroa, joka oli 3,3 milj. euroa vähemmän kuin vuonna 2014.

Palvelutoiminnan tuottojen suurin erä, rekiste- ripalveluiden myynti, tuotti noin 1,5 milj. euroa, tuotto oli 0,3 milj. euroa suurempi kuin vuonna 2014. Muut palvelutoiminnan tuotot mm. asi- antuntijatyön ja koulutuspalvelujen myynti oli- vat 1,0 milj. euroa ja pysyivät edellisen vuoden tasolla. Muut tuotot (0,5 milj. euroa) pienenevät hieman vuoteen 2014 verrattuna.

Eläketurvakeskuksen kulut olivat 41,8 milj. eu- roa. Kulut pienenevät edellisestä vuodesta 3,2 milj. euroa.

Rekisteripalvelujen ostot olivat 9,0 milj. euroa eli 1,2 milj. euroa edellisvuotta vähemmän ja 2,5 milj. budjetoitua pienemmät.

Muiden ulkopuolisten palveluiden kulut laskivat 1,3 milj. euroa verrattuna edelliseen vuoteen ja olivat 0,9 milj. euroa budjetoitua pienemmät. Ali- tus johtui pääosin ennakoitua pienemmistä ICT- palvelujen ostoista.

Hallinnon ICT-kulut 2,2 milj. euroa sisältävät mm. palvelutoimintojen tukemiseen tarvittavi- en järjestelmien ICT-toimittajatyön ja -vuokra- työvoiman. Kulut pienenevät hieman edelliseen vuoteen verrattuna.

Henkilöstökulut olivat 21,2 milj. euroa ja ne las- kivat (0,6 milj. euroa) edelliseen vuoteen verrat- tuna. Vapaaehtoiset henkilöstökulut olivat 1,2 milj. euroa ja ne laskivat hieman edelliseen vuo- teen verrattuna.

Toimitila- ja kiinteistökulut olivat 1,4 milj. euroa. Kulut pysyivät edellisen vuoden tasolla. Raken- nuksen korjauskuluista aktivoitiin yhteensä 1,1 milj. euroa ja rakennuksen koneisiin ja laitteisiin tehdyistä investoinneista yhteensä 0,3 milj. eu- roa. Toteutuneet investoinnit olivat 0,4 milj. eu- roa budjetoitua suuremmat.

Arek Oy ja sen asiakkaat muodostivat vuoden 2015 alussa arvonlisäverolain 60a §:n mukaisen yhteenliittymän. Tämän vuoksi Arek Oy ei enää maksa arvonlisäveroa yhteenliittymän jäsenil-

le myymistään omista palveluista eikä voi tehdä osingonjakoon johtavaa voittoa. Järjestelyyn liittyen ja osakkeenomistajien yhteisellä päätöksellä Arek Oy alensi osakepääomaansa 140 000 euroon ja osakkeenomistajat sitoutuivat lainaamaan Arek Oy:lle osakepääoman alentamisen yhteydessä saamansa varat. Eläketurvakeskuksen näin antama osakaslaina Arek Oy:lle oli 3,1 milj. euroa. Laina on vakuudeton ja laina-aika on yli 10 vuotta.

Rahoitustuotot (0,5 milj. euroa) muodostuivat Arek Oy:n maksamasta osingosta, osakaslainan korosta ja Eläketurvakeskuksen kassavarojen korkotuotoista. Rahoitustuotot alenivat hieman edelliseen vuoteen verrattuna.

Eläketurvakeskuksen kustannusosuusvelka eli eläkelaitosten Eläketurvakeskukselle maksamista kustannusosuuksista kertynyt ylijäämä suhteessa Eläketurvakeskuksen toteutuneisiin kuluihin oli vuoden 2015 lopussa 24,3 milj. euroa. Kustannusosuusvelka kasvoi edellisestä vuodesta 0,9 milj. euroa. Velan kasvu johtui pääosin siitä, että nettokulut alittivat budjetin 5,9 milj. euroa. Rahoitusomaisuus oli vuoden 2015 lopussa 15,2 milj. euroa. Maksuvalmius pysyi hyvänä koko vuoden.

	2015	2014	2013
Tuotot yhteensä	41,3	44,4	45,6
Kustannusosuudet	38,3	41,6	42,2
Palvelutoiminnan tuotot			
Rekisteripalveluiden myynti	1,5	1,2	1,6
Palvelutoiminnan muut tuotot	1,0	1,0	1,2
Muut tuotot	0,5	0,6	0,6
Kulut yhteensä	41,8	45,0	46,0
Ulkopuoliset palvelut			
Rekisteripalveluiden ostot	9,0	10,2	10,8
Muut ulkopuoliset palvelut	4,0	5,2	5,6
Henkilöstökulut	21,2	21,8	21,4
Poistot	0,8	0,8	0,8
Muut kulut	6,7	6,9	7,2
Rahoitustuotot ja –kulut	0,5	0,6	0,3
Kustannusosuusvelka	24,3	23,4	19,1

Tunnusluvut milj. euroa

Henkilöstö

Eläketurvakeskuksen palveluksessa vuoden aikana ollut keskimääräinen henkilöstömäärä laski edellisestä vuodesta 15 henkilöllä.

Eläketurvakeskus raportoi tarkemmin henkilöstöstä vuosikertomuksessa.

Eläketurvakeskuksen henkilöstön määrä keskimäärin sekä palkat ja palkkiot

vuosi	henkilöstö	palkat ja palkkiot (1 000 €)
2015	364	17 083
2014	379	17 698
2013	386	17 338

Riskienhallinta

Riskianalyysit tehtiin tulossuunnittelun yhteydessä kaikilla osastoilla sekä johdossa. Riskejä arviointiin sekä strategisten tavoitteiden että palvelutoiminnan tavoitteiden näkökulmasta.

Tulosraportoinnin yhteydessä raportoitiin myös riskien kehitys vuoden aikana ja toteutuneet enakoimattomat riskit. Merkittäviä riskejä ei toteutunut vuonna 2015.

Lähivuosien riskiksi nousee 2017 eläkeuudistuksen viestinnän onnistuminen muuttuneessa viestintäympäristössä. Epäselväksi koettu viestintä lisääisi kansalaisten kokemaa epävarmuutta työeläketurvaa kohtaan. Viestinnässä pyritään selkeyteen kertomalla sekä eläketurvan perusteista että eläkeuudistuksen vaikutuksista yksilötasolla.

Valtiovarainministeriön vetämässä kansallisesa tulorekisterihankkeessa (Katre) riskinä on, et-

tä tulorekisterin toiminnasta tulee työeläkealan kannalta epätyytyttävä. Pahimmillaan työeläkealan kustannukset nousevat, mutta uusi ansioidenvälitysprosessi ei vähennä työnantajien hallinnollista taakkaa eikä se myöskään tuo työeläkealalle hyötyjä ja jopa vaikeuttaa asiakassuhteiden hoitoa. Tavoitteena on vaikuttaa aktiivisesti hankkeen valmisteluun ja etenemiseen valtiovarainministeriön ohjausryhmässä ja tehdä aktiivista taustatyötä eläkealalla.

Hallitus

Vuosi 2015 oli Eläketurvakeskuksen 55. toimintavuosi. Hallitus kokoontui 8 kertaa ja piti kaksi seminaaria. Hallituksen kolmivuotinen toimintakausi alkoi vuoden 2014 alussa eli vuosi 2015 oli toimintakauden keskimäinen. Vuoden 2015 aikana vaihtui 8 hallituksen jäsentä.

Tulevaisuuden näkymät

Euroopan unionin ja euroalueen talouden kehitysnäkymät ovat vuodesta 2014 vahvistuneet jonkin verran Euroopan keskuspankin toimien, euron arvon ja öljyn hinnan laskun ansiosta. Toisaalta edelleen jatkuva velkakriisien hoito ja julkistalouksien sopeuttaminen heikentävät kasvunäkymiä ja investointihalukkuus on ollut vähäistä. Venäjä-pakotteet sekä Venäjän talouskehityksen heikkeneminen ovat edelleen heikentäneet Suomen talousnäkymiä. Vuonna 2015 voimakkaasti kasvanut maahanmuutto toi Eurooppaan yli miljoona turvapaikanhakijaa ja myös Suomeen ennätysmäärän, yli 30 000.

Kansantalouden ja julkisen talouden pitkän ajan näkymiä ei voi vielääkään luonnehtia optimistiksi. Euroopan kasvunäkymiä synkentää Kiinan ja sitä kautta maailman talouden ennakoitua heikompi kehitys. Suomen taloudellisen kasvun ennakoidaan olevan euroalueen hitainta. Julkisessa taloudessa arvioidaan olevan merkittävä kestävyysvaje.

Seuraavan parinkymmenen vuoden kehitykselle leimaa-antavaa on väestön ikärakenteen muutos. 65 vuotta täyttäneiden määrä ja osuus väestöstä jatkavat kasvuaan. Eläkkeelle siirtyneiden määrät pysyvät lähivuosina suurina ja eläkkeellä olevan väestön määrä kasvaa. Eläkemenojen kasvu jatkuu.

Ikärakenteen muutos ja heikot talousnäkymät eivät ole omiaan lisäämään kansalaisten uskoa tulevaisuuteen. Myöskään eläkeuudistus ei ole kaikille mieleen. Tässä ympäristössä myös luottamus lakisääteiseen eläketurvaan helposti heikkenee.

Vuoden 2017 työeläkeuudistuksen hyväksyminen ja voimaantulo parantaa osaltaan arvioita talous- ja työllisyyskehityksestä sekä julkistaloudesta.

Eläketurvakeskuksen uudistetun strategian painopisteet ovat työeläkeuudistuksen toimeenpanossa, seurannassa ja arvioinnissa, eläketurvan tuntemisen lisäämisessä viestinnän avulla, työ-

eläkealan yhteisen tavoitteenasettelun ja päätöksenteon tukemisessa sekä Eläketurvakeskuksen ja työeläkealan palveluiden kehittämisessä osana digitalisoitumista.

Lähtökohtana on, että Eläketurvakeskuksen osuus työeläkejärjestelmän kustannuksista ei kasva. Henkilöstön määrä vähenee hallitusti palvelujen ja prosessien uudistamisen ja kehittämisen myötä.

Vuosina 2016–2017 Eläketurvakeskuksen kuluja voidaan arvioida hieman nousevan vuoden 2015 toteutuneesta tasosta työeläkeuudistuksen toimeenpanoon tarvittavien tietojärjestelmämuutosten vuoksi ja Eläketurvakeskuksen omien tietojärjestelmähankintojen aktivoitumisesta ylläpitotoimittajavaihdoksen jälkeen. Tavoitteena on, että mahdollinen nousu katetaan kustannusosuusvelkaa pienentämällä.

Hallitus

Hallitus 2015–2016

Leo Suomaa, Sosiaali- ja terveysministeriö, puheenjohtaja

Raija Volk, Sosiaali- ja terveysministeriö, varapuheenjohtaja

Risto Alanko, Teknologiateollisuus ry, 31.12.2015 saakka

Eeva-Liisa Inkeroinen, Teknologiateollisuus ry, 1.1.2016 lähtien

Ilkka Oksala, Elinkeinoelämän keskusliitto EK

Antti Tanskanen, Elinkeinoelämän keskusliitto EK

Juha Sarkio, Valtiovarainministeriö

Katja Veirto, SAK, 9.12.2015 saakka

Sinikka Näätsaari, SAK, 9.12.2015 lähtien

Keijo Karhumaa, Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry

Minna Helle, STTK, 7.5.2015 saakka

Katarina Murto, STTK, 7.5.2015 lähtien

Jarmo Pätäri, Akava, 30.9.2015 saakka

Pekka Piispanen, Akava, 1.10.2015 lähtien

Timo Sipilä, MTK

Rauno Vanhanen, Suomen Yrittäjät ry, 7.5.2015 saakka

Janne Makkula, Suomen Yrittäjät ry, 7.5.2015 lähtien

Lasse Heiniö, Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elo, 31.12.2015 saakka

Satu Huber, Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elo, 1.1.2016 lähtien

Sini Kivihuhta, Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen, 31.12.2015 saakka

Pasi Mustonen, Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma, 1.1.2016 lähtien

Helena Reinikainen, Keva, 9.9.2015 saakka

Allan Paldanius, Keva, 9.12.2015 lähtien

Tilinpäätös

Tuloslaskelma

	1.1.–31.12.2015		1.1.–31.12.2014	
Tuotot				
Kustannusosuudet	38 331 750,61		41 619 808,04	
Palvelutoiminnan tuotot	2 416 042,74		2 228 933,53	
Muut tuotot	513 350,41	41 261 143,76	588 553,18	44 437 294,75
Kustannustenjako				
Saadut kustannustenjakoerät	2 211 597 089,43		1 984 831 752,37	
Maksetut kustannustenjakoerät	-2 211 541 221,52		-1 984 822 883,99	
Siirto seuraavalle kaudelle	-55 867,91	-	-8 868,38	-
Kulut				
Ulkopuoliset palvelut	-12 987 602,50		-15 444 050,57	
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-17 082 611,95		-17 697 856,62	
Eläkekulut	-3 180 999,90		-3 213 109,11	
Muut henkilösivukulut	-965 126,84		-918 897,99	
Poistot	-822 589,54		-767 814,17	
Muut kulut	-6 717 007,92	-41 755 938,65	-6 949 809,79	-44 991 538,25
Tulos ennen rahoituseriä		-494 794,89		-554 243,50
Rahoitustuotot ja -kulut				
Tuotot pysyvien vastaavien sijoituksista	313 256,54		438 262,34	
Muut korko- ja rahoitustuotot	182 140,38		116 338,68	
Korkokulut	-602,03	494 794,89	-357,52	554 243,50
Tilikauden tulos		0		0

Tase

VASTAAVAA		31.12.2015	31.12.2014
Pysyvät vastaavat			
Aineelliset hyödykkeet			
Rakennukset ja rakennelmat	7 445 877,00		6 489 884,00
Koneet ja kalusto	1 284 110,49		1 353 411,77
Muut aineelliset hyödykkeet	88 178,16		88 178,16
Keskeneräiset hankinnat	224 368,83	9 042 534,48	48 542,70
Osakkeet ja osuudet			
Osuudet omistusyhteisyrityksissä	35 488,02		3 092 607,03
Muut osakkeet ja osuudet	335 652,14	371 140,16	335 652,14
Vaihtuvat vastaavat			
Saamiset			
Pitkäaikaiset			
Lainasaamiset		3 057 119,01	
Lyhytaikaiset			
Myyntisaamiset	391 756,70		407 303,76
Muut saamiset	468 424,18		239,00
Siirtosaamiset	2 079 348,94		1 304 442,59
Kustannustenjaon tasausosuudet		2 939 529,82	28 741,02
Rahoitusarvopaperit			
Muut arvopaperit		1 987 625,65	3 968 233,63
Rahat ja pankkisaamiset		13 255 952,68	12 509 000,69
		30 653 901,80	29 626 236,49
VASTATTAVAA			
Oma pääoma			
Edellisten tilikausien tulos	0		0
Tilikauden tulos	0	0	0
Vieras pääoma			
Lyhytaikainen			
Ostovelat	1 476 679,20		1 501 654,47
Muut velat	495 586,56		498 575,32
Siirtovelat	4 348 989,20		4 217 242,22
Kustannustenjaon tasausosuudet	25 770,56		
Kustannusosuusvelka	24 306 876,28	30 653 901,80	23 408 764,48
		30 653 901,80	29 626 236,49

Tilinpäätöksen liitetiedot

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMINEN

Käyttöomaisuus on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Poistot on tehty suunnitelman mukaisesti EVL:n enimmäismenojäännöspoistoina. Alle 3 vuoden taloudellisen pitoajan omaava käyttöomaisuus on kirjattu hankintatili-kauden kuluksi. Poistosuunnitelma on sama kuin edellisenä vuonna. Tietojärjestelmiin kohdistuvat kehitystyöt on käsitelty vuosikuluina. Varsinaisen toiminnan tulos siirretään sisäisenä siirtona tuloslaskelman kustannusosuuserään sekä taseeseen kustannusosuusvelkaan.

HENKILÖSTÖ JA TOIMIELINTEN JÄSENET

	2015	2014
Johdon palkat ja palkkiot		
Toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa	403 671,20	401 731,88
Hallitus	114 960,01	119 990,00
Edustajisto	43 536,00	43 776,00
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä	364	379
Henkilöstökulut	21 228 738,69	21 829 863,72

Toimitusjohtajan palkka ja luontoisedut olivat 250 167,80 euroa.

Toimitusjohtajan sijaisen palkka ja luontoisedut olivat 153 503,40 euroa.

Toimitusjohtajan ja hänen sijaisensa eläkeiät ja eläkkeet ovat TyEL:n mukaiset. Lisäksi he kuuluvat suljettuun lisäeläkejärjestelyyn, joka koski koko henkilöstöä. Lisäeläkkeen määrä on vähäinen.

TILINTARKASTAJAN PALKKIOT

	2015	2014
Tilintarkastus	43 375,20	38 644,60
Muut palvelut	22 406,80	13 119,20

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

	2015	2014
Palvelutoiminnan tuotot		
Rekisteripalvelujen myynti	1 450 319,19	1 172 925,43
Asiantuntijatyön myynti	415 552,17	469 899,60
Koulutuspalvelujen myynti	377 480,00	399 293,44
Julkaisujen myynti	240,00	15 888,00
Muut palvelutoiminnan tuotot	172 451,38	170 927,06
Palvelutoiminnan tuotot yhteensä	2 416 042,74	2 228 933,53

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT	2015	2014
Muut tuotot		
Muu henkilötyön myynti	36 970,46	33 498,72
Muu myynti	51 811,56	56 302,24
Vuokratuotot	379 508,81	423 491,86
Käyttökorvaukset	25 542,58	26 390,28
Muut tuotot	19 517,00	48 870,08
Muut tuotot yhteensä	513 350,41	588 553,18

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT	2015	2014
Muut kulut		
Vapaaehtoiset henkilöstökulut	1 182 458,15	1 262 622,92
Toimitila- ja kiinteistökulut	1 433 370,54	1 490 986,40
Hallinnon ICT-kulut	2 183 727,81	2 289 729,72
Yleishallinnon kulut	1 182 509,34	1 142 322,37
Ulkoinen viestintä ja asiakaskoulutus	482 444,76	536 394,82
Muut kulut	252 497,32	227 753,56
	6 717 007,92	6 949 809,79
Rahoitustuotot ja -kulut		
Osinkotuotot		
Omistusyhteisyritykseltä	308 799,90	432 320,28
Muilta	4 456,64	5 942,06
Muut korko- ja rahoitustuotot		
Lainojen korkotuotot		
Omistusyhteisyritykseltä	54 688,46	-
Muut korkotuotot		
Omistusyhteisyritykseltä	5 490,93	11 184,96
Muilta	121 960,99	105 153,72
Korkokulut		
Muille	-602,03	-357,52
Rahoitustuotot ja kulut yhteensä	494 794,89	554 243,50

TASEEN LIITETIEDOT

Käyttöomaisuus

	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelli- set hyödykkeet	Osakkeet ja osuudet
Kirjanpitoarvo 01.01.2015	6 489 884,00	1 353 411,77	88 178,16	3 428 259,17
Lisäykset	1 362 404,67	350 636,59	-	-
Vähennykset	-	-3 760,00	-	-3 057 119,01
Poistot	-406 411,67	-416 177,87	-	-
Kirjanpitoarvo 31.12.2015	7 445 877,00	1 284 110,49	88 178,16	371 140,16
Kirjanpitoarvo 01.01.2014	6 481 396,00	1 544 832,28	88 178,16	3 428 262,17
Lisäykset	325 164,93	265 046,73	-	-
Vähennykset	-	-5 330,00	-	-3,00
Poistot	-316 676,93	-451 137,24	-	-
Kirjanpitoarvo 31.12.2014	6 489 884,00	1 353 411,77	88 178,16	3 428 259,17

Keskeneräiset hankinnat 224 368,83 euroa muodostuvat toimitaloon kohdistuvista saneerauksista, jotka ovat julkisivun saneeraus, keskijännitekojeiston uusiminen sekä kiinteistöautomaatiojärjestelmän valvomopäivitys ja alakeskusten uusiminen. Saneeraukset valmistuvat vuoden 2016 aikana.

TASEEN LIITETIEDOT

2015

2014

Saamiset

Pitkäaikaiset		
Lainasaamiset omistusyhteisyritykseltä	3 057 119,01	-
Lyhytaikaiset		
Myyntisaamiset omistusyhteisyritykseltä	109 090,29	59 662,08
Siirtosaamiset		
Korkosaamiset	91 077,61	37 203,69
Hyvityslaskut omistusyhteisyritykseltä	944 137,07	563 265,61
Hyvityslaskut muilta	536,33	146,36
Arvioidut hyvitykset vakuutusmaksuista	218 957,31	34 478,00
Arvioidut korvaukset terveydenhoitomenoista	81 432,00	83 406,53
Arvioitu korvaus VEKL-ilmoitusliikenteestä	149 700,00	152 300,00
Menoennakot	461 090,67	433 577,90
Muut siirtosaamiset	132 417,95	64,50
Siirtosaamiset yhteensä	2 079 348,94	1 304 442,59

Lainasaaminen omistusyhteisyritykseltä on vakuudeton.

TASEEN LIITETIEDOT	2015	2014
Vieras pääoma		
Ostovelat omistusyhteisyritykselle	796 672,80	821 250,60
Siirtovelat		
Lomapalkkavelka sosiaalikuluneen	4 210 328,90	4 115 021,24
Muut siirtovelat	138 660,30	102 220,98
Siirtovelat yhteensä	4 348 989,20	4 217 242,22
Osakeomistus		
Arek Oy, kotipaikka Helsinki		
Osakkeiden lukumäärä	3 087 999	
Omistuosuus %	22,06	
Osuus äänistä %	22,06	
Kirjanpitoarvo	35 488,02	
Oma pääoma	142 340,10	15 402 340,10
Tilikauden tulos (vahvistamaton)	0	1 280 534,38

MUUT LIITETIEDOT	2015	2014
Vastuositoumukset ja muut vastuut		
Kiinnitys vuokraoikeuteen ja rakennukseen	387 336,00	387 336,00
Leasingvastuiden yhteismäärä		
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	141 220,23	97 499,82
Myöhemmin maksettavat	154 221,24	160 093,52

Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitus

Helsingissä 30. päivänä maaliskuuta 2016

Leo Suomaa,
puheenjohtaja

Raija Volk

Satu Huber

Janne Makkula

Katarina Murto

Pasi Mustonen

Sinikka Näätsaari

Ilkka Oksala

Allan Paldanius

Juha Sarkio

Pekka Piispanen

Antti Tanskanen

Jukka Rantala,
toimitusjohtaja

Tilintarkastuskertomus Eläketurvakeskuksen edustajistolle

Olemme tilintarkastaneet Eläketurvakeskuksen kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.–31.12.2015. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman ja liitetiedot.

Hallituksen ja toimitusjohtajan vastuu

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että ne antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti. Hallitus vastaa kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toimitusjohtaja siitä, että kirjanpito on lainmukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Velvollisuutenamme on antaa suorittamamme tilintarkastuksen perusteella lausunto tilinpäätök-

sestä ja toimintakertomuksesta. Tilintarkastuslaki edellyttää, että noudatamme ammattieettisiä periaatteita. Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää, että suunnittelemme ja suoritamme tilintarkastuksen hankkiaksemme kohtuullisen varmuuden siitä, onko tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa olennaista virheellisyttä, ja siitä, ovatko hallituksen jäsenet tai toimitusjohtaja syyllistyneet tekoon tai laiminlyöntiin, josta saattaa seurata vahingonkorvausvelvollisuus Eläketurvakeskusta kohtaan, taikka rikkoneet Eläketurvakeskuksesta annettua lakia.

Tilintarkastukseen kuuluu toimenpiteitä tilintarkastusevidenssin hankkimiseksi tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen sisältyvistä luvuista ja niissä esitettävistä muista tiedoista. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan, johon kuuluu väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvan olennaisen virheellisuuden riskien arviointi. Näitä riskejä arvioidessaan tilintarkastaja ottaa huomioon sisäisen valvonnan, joka on Eläketurvakeskuksessa merkityksellistä oikeat ja

riittävät tiedot antavan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisen kannalta. Tilintarkastaja arvioi sisäistä valvontaa pystyäkseen suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta ei siinä tarkoituksessa, että hän antaisi lausunnon Eläketurvakeskuksen sisäisen valvonnan tehokkuudesta. Tilintarkastukseen kuuluu myös sovelletujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuuden, toimivan johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden kohtuullisuuden sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleisen esittämistavan arviointi.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaan tilintarkastusevidenssiä.

Lausunto

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot Eläketurvakeskuksen toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

Helsingissä 6. päivänä huhtikuuta 2016

Deloitte & Touche Oy
KHT-yhteisö

Sirpa Bergström, KHT